

Ristimise
läbi
päästetud

Tt 3:5

Juhani Martikainen

2017

Minu nimi taevas kirja pandud,
see mind üliväga rõõmustab:
Lapse õigus on nüüd mulle antud,
terve taevariik mul osaks saab.
Oh, kui väga õnnelik ma olen
juba selles elus ilmamaal,
mis veel siis, kui ükskord taeva tulen
ja seal Jeesu palet näha saan!

Minu nimi taevas kirja pandud!
Kas veel suuremat võin tahta ma?
Kui mind Jumal oma lapseks võtnud,
on ta minu Isaks saanud ka.
Mida tahes maailm minust mõtleb,
sest ei hooli mina sugugi,
aga mis mu taeva Isa ütleb,
seda pean ma kalliks alati.

Siioni kannel 14

Sisukord

Saateks

Kolm muutumisimet

1. Jeesust ristiti – üheks patuse inimsooga
2. Jeesust ristiti Jumala viha tulega – tema surm ja ülestõusmine
3. Meid ristitakse – üheks õige Kristusega

Ristimises surnud, maetud ja üles tõusnud koos Kristusega

Jumala annab meile ristimises vaimuliku elu

Jumal sünnitab meid ristimises enda lapseks

Jumal annab ristimises oma Vaimu enda lapsele

Lapsed ja ristimine

Ristida ja õpetada

Elu ristimise varal usu läbi

Lõppsõnad

Saateks

Ristimine on kristlikus elus eriti keskne asi. See on isegi suurem asi kui kõik, mis ristitu seejärel oma elus kogeb. Ristimine kingib igavese elu, pattude andeksandmise ja kõik, mis on vaja igavese õndsuse jaoks – aga kõigal, mis ristimisele järgneb, on eesmärgiks ainult hoida ristitu vaimulikus elus ja Jumala osaduses, kuhu Jumal on teda ristimises sünnitanud.

Ristimine on tähtis tulevase usuelu jaoks. Mitte miski ei saa anda usule ja igavese elu lootusele nii head tuge kui teadmine oma ristimisest Kolmainu Jumala nimel. Aga sellise toe saamine ristimisest eeldab teadmist ristimise tõelisest sisust, ja see omakorda eeldab piiblipärast õpetust.

Ma imestan väga, et ristimisest on nii vähe kirjutatud tavalisele inimesele arusaadaval tasemel. Ma ei ole leidnud ühtki taolist raamatut, milles esitataks ristimise sisu selgelt Piibli õpetuse järgi ja ilma asjatu poleemilise alatoonita – raamatut, mida oleks võinud uuesti trükkida või ilma uuendamiseta otse eesti keelde tõlkida. Seepärast ei näinud ma muud võimalust kui ise katsuda sellist väikest raamatut kirjutada.

Lähemalt järele mõeldes pidasin ma vajalikuks mingil määral kirjeldada ka ristimise tausta ning asetada ristimine oma konteksti. Sest kristlik ristimine on osa päästest tervikuna ja põhineb varasematele Jumala tegudele Kristuses meie heaks.

Loodetavasti tuleb see väike raamat kasuks mõnelegi, kes otsib ristimise tõelist tähendust. Ma loodan ka, et see võiks praeguses ilmalikustunud kristlaskonnas levitada mingil määral teadmisi ristimisest.

Juhani Martikainen

Kolm muutumisimet

„Pääste on meie Jumalal, kes istub troonil, ja Talle!” (Ilm 7:10)

Nõnda usuvad ja tunnistavad kõik päästetud. Pääste on täielikult Jumala töö Talle läbi. Keegi meist ei ole oma pääste heaks mingil moel kaasa aidanud. Piiblis rõhutatakse korduvalt meie pääste kohta, et Jumal tegutseb omavoliliselt ja oma hea tahtmise kohaselt. Ega muud võimalust olegi, sest kogu inimsugu on Aadama pattulangemise järel patune ja vaimulikult surnud. Ka ristimine on osa sellest Jumala omavolilisest päästetööst.

Seda Jumala enese päästetööd, mis on Piiblis mitmel moel esitatud, võidakse kirjeldada ka ehitatuna kolmele sambale või kui kolme ristimis- või muutumisimet. Meie ristimine on mainitud kolmest ristimisest, mille läbi Jumal meid päästab, viimane, ja teised kaks on sellele eelnenud Jeesuse ristimised. Need kolm on:

1. Jeesuse ristimine veega, mille läbi Jeesus tehti osaliseks kogu inimsoo pattudest (Mt 13:17). Muutumiseimeks selles ristimises oli see, et kui Jeesus astus alla Jordani jõkke, oli ta ilma patuta, ent sealt üles tõustes kandis ta oma ihus ja oma südametunnistuses kogu patuse inimkonna kõiki patte. **„Jumal on teinud patuks meie asemel selle, kes patust midagi ei teadnud, et meie saaksime Jumala õiguseks tema sees.”** (2Kr 5:21)

2. Jeesuse ristimine Jumala viha tulega. Jeesus ütles enne oma kannatust: **„Mul on ees ristimine, millega mind ristitakse, ja kuidas mul on kitsas käes, kuni see on viidud lõpule!”** (Lk 12:50) Jeesust karistati meie pattude pärast, mis ta oli võtnud enda peale. **„Teda haavati meie üleastumiste pärast, löödi meie süütegude tõttu. Karistus oli tema peal, et meil oleks rahu ja tema vermete läbi on meile tervis tulnud.”** (Js 53:5)

Muutumiseimeks selles ristimises oli see, et nii kaua, kui Jeesus ei olnud surnud, oli ta maa peal kõige suurem patune, kuna ta kandis kogu maailma pattusid. Aga surnuist üles tõustes oli ta saanud õigeks ja kirkastatuks.

3. Ristimises, millega meid ristitakse, tehakse meid osaliseks kõigest, mis Jeesus oma kahe ristimise läbi on saavutanud. Meid ühendatakse ristimises õige Kristusega nii, et me saame sama õigeteks ja pühadeks nagu tema ise. **„Kõik, kes te olete Kristusesse ristitud, olete Kristusega rõivastatud.”** (Gl 3:27) Muutumiseimeks meie ristimises on see, et enne ristimist olime loomu poolest vaid lihalikud inimesed, ilma Jumala Vaimuta ja patu pärast hukka mõistetud, aga ristimises sünnitab Jumal meid vaimulikult oma lasteks ja taevariigi pärijateks koos Jeesusega.

Kaks esimest ristimist on aluseks meie ristimisele. Seepärast peame alustama neist ja vaatlema meie ristimist nende valguses. Sel viisil saame kergemini aru meie ristimise tõelisest sisust.

Need sündmused toimuvad kõige kõrgemal tasemel. Jumal on isiklikult kohal tegutsemas oma kolmes persoonis: Isas, Pojas ja Pühas Vaimus. Ta tegutseb ilma inimeste poolse abita, sest mis ta teeb, on vaimne ja meie maiste silmade eest varjatud samal moel, nagu meie vaimne elu on varjatud **koos Kristusega Jumalas – kuni see saab avalikuks** (Kl 3:3).

Ometi on Jumal andnud meile seoses ristimisega teatud väliseid ja nähtavaid ülesandeid. Johannes sai ristida Jeesust veega, aga Jumal ise tegi Jeesuse samas patu kandjaks. Samuti lasi Jumal inimestel Jeesuse tappa, aga Jumal ise lõi teda oma viha tulega ja kolmandal päeval äratas ta ellu. Samuti ristivad inimesed üksteist veega Jumala nimel, aga Jumal ise sünnitab ühtlasi ristitu vaimulikku ellu.

1. Jeesust ristiti – üheks patuse inimsooga

Kuna kõik inimesed on **surunud oma ülesastumistes ja pattudes** (Ef 2:1) ega suuda end ise päästa, otsustas Jumal teha seda ise. Selle töö eelduseks oli, et ta sünniks inimeseks, ja mitte ainult iseseisvaks inimeseks teiste hulgas, vaid ta peaks samastuma kogu patuse inimkonnaga, nii et ta saaks võtta selle patud enda peale ja kanda ära nende karistuse.

Nii ta sündis maailma oma Poja isikus, aga siis ta oli veel ilma patuta, õige ja püha. Samastumine inimkonnaga nõudis erilist juriidilist akti, mis toimiks kohustava töötusena. Selline akt leidis aset Jordani jões seoses Johannese ristimistegevusega. Evangelist Matteus kirjeldab seda toimingut (Mt 3:13-17):

„Siis tuli Jeesus Galileast Jordani äärde, et lasta ennast Johannesel ristida. Aga Johannes püüdis teda igati keelata: „Mul on vaja lasta ennast sinul ristida – ja sina tuled minu juurde!“ Jeesus aga kostis talle: „Olgu pealegi; sest nõnda on meile kohane täita kõike õigust!“ Siis Johannes andis talle järele. Kui nüüd Jeesus oli ristitud, tuli ta kohe veest välja. Ja vaata, taevad avanesid ning ta nägi, kuidas Jumala Vaim laskus otsekui tuvi ja tuli tema peale, ja ennäe, hääl taevast ütles: „See on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel!“”

Ristimine, mida Johannes toimetas, oli mõeldud patustele, kes vajasid pattude andeksandmist. Inimesed, kes lasksid end Johannesel ristida, tunnistasid talituse käigus oma pattusid. Ent Johannes teadis, et Jeesusel polnud üldse pattusid tunnistada, ja seepärast Johannes imestas, et Jeesus tahtis saada ristitud. Mis patu pärast oli tal vaja andeksandmist?

Selgitus ilmub Jeesuse sõnades: „**Nõnda on meile kohane täita kõike õigust!**“ Sõnad „kõike õigust“ tähendavad palju rohkem kui vormilist talitust. Jeesusel tuli täita kogu patuse inimkonna õigust, mis tähendas meie pattude karistuse kandmist. Tolle ristimisega tuli Jeesust pühitseda tema suurde ametisse: inimkonna esindajaks ja patu kandjaks Jumala kohtus. Lastes end selle ristimisega ristida, tunnistas Jeesus end patuseks, kuid mitte patuseks iseendas, vaid meie pattude kandjana.

Ristimisest saadik oli Jeesus kõige suurem patustaja maailmas. Ta kandis kõikide inimeste pattusid oma ihus, nii kui temast oli ennustatud: „**Issand laskis meie kõigi süüteod tulla tema peale.**” (Js 53:6) Ta sai meie esindajaks ja meie saime temas esindatud Jumala ees, nii et kui Jumal vaatas alla maa peale, nägi ta ühtainust patust inimest, tema oma Poega. „**Jumal on teinud patuks meie asemel selle, kes patust midagi ei teadnud, et meie saaksime Jumala õiguseks tema sees.**” (2Kr 5:21)

Jumala kohalolek selles toimingus oma kolmes persoonis tõendab, et see ristimine polnud mingi tähtsusetu, formaalne asi. Isa Jumal andis endast taevast märku häälega: „**See on minu armas Poeg, kellest mul on hea meel!**“ Nende sõnadega avaldas Jumal oma heakskiitu sellele, et Jeesusest sai inimeste ohvritall. Ta väljendas lausa rõõmu selle üle, et Jeesus oli valmis seda ülesannet vastu võtma.

Jumala Vaim, ta kolmas persoon, **laskus taevast otsekui tuvi ja tuli Jeesuse peale** märgiks, et Vaimu eriline ülesanne sai selle aktiga oma kinnituse. Tal tuli kuulutada maailmale Jeesuse päästetööd maailma heaks. Püha Vaim oli siis alati Jeesusega ja kohe selle talituse järel **viis ta tema kõrbesse kuradi kiusata** (Mt 4:1).

Ilma selle ristimiseta ja seega Jeesuse samastumiseta patuse inimkonnaga oleks kõik ta eesolev kannatus olnud tähtsusetu, kuna tal iseenesel polnud pattu. Tal poleks olnud meie pattudega mingit seost. Ta poleks suutnud kanda meie pattude karistust ega teenida meile õigust. Seepärast oli see talitus vajalik eeldus kogu päästetööle.

Jeesus sai ristimises samastatud meiega nii, et kõiges, mis ta tegi, olime meie kõik temas esindatud nii, et kui ta kannatas ristil, siis kannatasime ka meie. Kui ta suri, siis surime ka meie. Kui teda maeti, siis maeti ka meid, ja lõpuks: kui ta tõusis üles surnuist, siis tõusime surnuist üles ka meie. See kõlab küll meile kummaliselt, aga see on Jumala oma juriidiline kord, mille ta on Piiblis selgesti avaldanud. „**Kui üks on surnud kõikide eest, siis on kõik surnud.**” (2 Kr 5:14)

2. Jeesust ristiti Jumala viha tulega – tema surm ja ülestõusmine

See oli hirmus ristimine. Kuna Jeesus võttis oma ihus enda kanda kõik meie patud, lõi Jumala õiguspärane viha teda hirmsa jõuga. See pidi saama lepitatud Jeesuse ristimisega ja seda ei saanud enam vältida. Kui see aeg lähenes, ütles Jeesus: „**Mul on ees ristimine, millega mind ristitakse, ja kuidas mul on kitsas käes, kuni see on viidud lõpule!**“ (Lk 12:50)

Jeesusel olid meie patud mitte ainult varjatult oma ihus, vaid ka südametunnistusel, ja ta palus neist vabastust kuni oma surmani. Tema palvet võeti küll kuulda, kuid alles siis, kui ta oli nende karistuse täielikult ära kandnud. „**Oma maise elu päevil ohverdas Jeesus palumisi ja anumisi suure hüüdmise ja pisaratega selle poole, kes teda võis päästa surmast, ja teda võeti kuulda tema allaheitlikkuse tõttu. Ja olles küll Poeg, õppis ta kuulekust selle läbi, mida ta kannatas.**“ (Hb 5:7,8) Ja enne ristilöömist palus ta oma Isalt: „**Abba, Isa! Sinul on kõik võimalik! Vii see karikas minust mööda! Kuid ärgu sündigu see, mida mina tahan, vaid see, mida sina tahad!**“ (Mk 14:36)

Prohvet Jesaja oli ennustanud seda juba mitusada aastat varem. Jesaja rõhutab väga, et Jeesus kandis karistust meie pattude pärast: „**Tõeliselt võttis ta enese peale meie haigused ja kandis meie valusid. Meie aga pidasime teda vigaseks, Jumalast nuhelduks ja vaevatuks. Ent teda haavati meie üleastumiste pärast, löödi meie süütegude tõttu. Karistus oli tema peal, et meil oleks rahu, ja tema vermete läbi on meile tervis tulnud. Me kõik eksisime nagu lambad, igaüks meist pöördus oma teed, aga Issand laskis meie kõigi süüteod tulla tema peale. Teda piinati ja ta alistus ega avanud suud nagu tall, keda viiakse tappa, nagu lammas, kes on vait oma niitjate ees, nõnda ei avanud ta oma suud.**“ (Js 53:4–7)

Kui Jeesus oli surnud ja maetud, oli selle ristimise esimene osa täidetud. Aga nagu ristimise juurde kuulub, pidi ta tulema ka hauast ja surnuist tagasi. See sündis prohvetite ennustuste kohaselt kolmandal päeval pärast surma. Ja üles tõustes oli ta ka muudetud. Ta ei kandnud enam meie pattusid. Need olid tema verega ära kustutatud. Ta oli õige ja peale selle kirgastatud.

Kogu maailma kõik patud alates Aadamast kuni ajastu lõpuni olid Jeesuse surma läbi alaliseks heastatud ja Isa Jumal on seda kinnitanud, äratades Jeesuse surnuist üles. Kui meie patud oleks vähimalgi määral olnud alles kustutamata, siis poleks Jumal võinud Jeesust ellu äratada, ja meie läheksime kõik hukatusse. On sündinud täpselt nii, nagu ennustas Ristija Johannes: „**Vaata, see on Jumala Tall, kes kannab ära maailma patu!**“ (Jh 1:29) Apostel Paulus kirjutab: „**Ta on kustutanud ära meie võlakirja koos määrustega, mis olid meie vastu, ning selle on ta kõrvaldanud, naelutades selle risti külge.**“ (Kl 2:14)

Pattude ärakandmise läbi saime korraga puhtaiks ja pühadeks, nii et meie, kes olime Jumala vastased, kaotasime oma vaenuliku ja iseka meelsuse ning saime Jumalaga lepitud ja tema armsateks sõpradeks. **„Ka teid, kes te varem olite Jumalast võõrdunud ja oma mõtlemise poolest tema vaenlased oma kurjade tegudega, on Kristus lepitanud nüüd oma lihalikus ihus surma läbi, et teid seada pühadena ja veatutena ja laitmatutena Jumala palge ette.”** (Kl 1:21,22)

Seda on meil küll raske ette kujutada, kuna maailm ja meie kõik näime olevat täiesti samasugused kui enne. Ometi ei valeta Sõna, sest kõik, mis on Kristuse läbi sündinud, on taevas ja Jumalas varjatud. Kuna me oleme saanud Jeesuse esimese ristimise läbi temaga üheks ja ta on meie esindaja Jumala ees, siis meil on osa tema õigusest ja pühadusest, mille ta oma teise ristimise ehk surma ja ülestõusmise läbi on saavutanud. Oluline on, et Jumal näeb meid sellistena, hoopis teine asi on, et me maa peal ja iseendis oleme veel patused.

Jeesuse ristimine Jumala viha tulega koosneb nagu muudki ristimised kahest osast. See kajastub näiteks Piibli sõnas: **„Teda loovutati meie üleastumiste pärast ja äratati meie õigekssaamise pärast.”** (Rm 4:25) Jeesuse surm kustutas meie patu ja tema ülestõusmine surnuist kinnitas meie õiguse.

See on evangeeliumi sisu. Kes sellesse usub, sellele kuulub see, mida evangeelium töötab. Isa Jumal on Jeesuse ülesäratamisega mõistnud meid õigeks. **„Otsekui ühe inimese (Aadama) sõnakuulmatuse tõttu on paljud saanud patuseks, nõnda saavad ka selle ühe inimese kuulekuse läbi paljud õigeks.”** (Rm 5:19)

Väga harva räägitakse meie ülestõusmisest koos Jeesusega tema ülestõusmises. Ometi on see Piiblis juba ammu ennustatud. **„Tulge, pöördugem Issanda poole, sest tema on meid murdnud ja tema parandab meid; tema on meid löönud ja tema seob meid! Tema teeb meid elavaks kahe päevaga, kolmandal päeval aitab ta meid üles ja me võime elada tema palge ees.”** (Ho 6:1–2) Siin räägitakse selle tagajärjest, et Jeesus oli ristitud Jordanis meiega üheks: me oleme temaga surnud ja ka temas üles tõusnud.

Nõnda kirjutab ka apostel Paulus: **„Jumal ...on meid koos Kristusega teinud elavaks..., kuigi me olime surnud üleastumistes... ning on meid koos temaga üles äratanud ja asetanud taevasesse olukorda Kristuses Jeesuses.”** (Ef 2:4–6)

3. Meid ristitakse – üheks õige Kristusega

Siiani oleme käsitlenud kaht ristimist, mis on meie ristimise aluseks, nimelt Jeesuse ristimist üheks meiega ehk patuseks ja tema ristimist Jumala viha tulega õigeks. Nende kahe ristimise läbi saime ka meie – Jumala silmis – Jeesuses õigeks, kuna teda oli Jordanis ristitud meiega üheks. Ent meie õigus oli siis veel vaid Jeesuses, tema persoonis. Meie ise ei saanud veel seda õigust õndsusena nautida. Aga Jumal on selle läbi mõelnud ja seadnud veel ühe ristimise, millega ta selle asja meie jaoks korda ajab.

Jumal ristib nüüd meid üheks Jeesusega tema õigusesse, nii et see õigus, mille ta on meile võitnud, saab isiklikult meie omaks. Meie vaimne ühtsus Jeesusega saab ristimise läbi nii täielikuks, et kõik tema vaimne vara on ka meie oma: puhtus, õigus ja pühadus. Aga see kallis vara on nagu raha pangas, millest me ei saaks ilma Püha Vaimu abita midagi teada.

Ja kuna Püha Vaimu osadust antakse ristimises, on ristimine vajalik igähele. Me ei saa näiteks ise – ilma Püha Vaimu vahendusega – võtta endale päästet ja seda iseendale kohaldada, nii et me kindlusega võiksime öelda: „Mina olen päästetud.“ Jeesus ütles Nikodeemusele: „**Tuul puhub, kus ta tahab, ja sa kuuled ta häält, aga sa ei tea, kust ta tuleb ja kuhu ta läheb; nõnda on igäüks, kes on sündinud Vaimust!**“ (Jh 3:8)

Kes on sündinud Vaimust, on nagu vastsündinud laps, kes avab oma silmad, vaatab enda ümber ega tea, kuidas ta on siia maailma tulnud. Ta ei ole sünnitanud end ise omal algatusel ega ole seda ette valmistanud. Keegi teine on ta sünnitanud oma tahtmise kohaselt. See teine on Jumala Püha Vaim.

Kes on sündinud Vaimust, saab ainult tänada, et ta on sündinud vaimsesse ellu ning seega saanud võime näha vaimseid asju ja võtta omaks seda, mis Piiblis öeldakse maailma pääste kohta Kristuses. Kogu pääste sisu on ristimises meile antud. Me saame öelda ka koos apostel Paulusega, et me oleme ristimise läbi päästetud: „**Jumal päästis meid, ei mitte õiguse tegude tõttu, mida me oleksime teinud, vaid oma halastust mööda uuestisünni pesemise ja Püha Vaimu uuendamise kaudu.**“ (Tt 3:5)

Jumal sünnitab meid ristimisega vaimulikult oma lapseks ja taevariigi pärijaks ning peseb meid ka seeläbi puhtaks kõigest patust. **Peetrus ütles meile: „Parandage meelt ja igäüks teist lasku ennast ristida Jeesuse Kristuse nimesse pattude andekssaamiseks, ning siis te saate Püha Vaimu anni.“** (Ap 2:38)

Kuna kõik pärivad esimese pattulangemise tagajärjed, ei ole mitte kellelgi võimalik pääseda muul viisil kui ristimise kaudu ja selle sisusse uskudes. Ja ristimise sisu on Jeesuse päästetöö. **„Üheainsa inimese kaudu on patt tulnud maailma ja patu kaudu surm, nõnda on ka surm tunginud kõikidesse inimestesse, kuna kõik on pattu teinud.”** (Rm 5:12) **Ühe langemine on saanud hukkamõistmiseks kõigile inimestele** (Rm 5:18).

Me oleme kõik sündinud maailma lihasse, milles pole vaimulikku elu ja millel on kalduvus patule. Juba enne, kui me suudame teha head või kurja, kuulume hukatusse. **„Vaata, süüteo olen ma sündinud ja patus on mu ema mind saanud.”** (Ps. 51:7) Me nimetame seda pärispatuks. **„Liha mõtteviis on vaen Jumala vastu.”** (Rm 8:7)

Apostel Paulus kirjutab: **„On kirjutatud: „Ei ole õiget, ei ühtainsatki, ei ole mõistjat, ei ole Jumala otsijat. Nad kõik on kaldunud kõrvale, üheskoos kõlbmatuks muutunud, ei ole, kes teeb head, ei ühtainsatki.”**” (Rm 3:10–12) Paulus kirjutab iseenda kohta: **„Ma tean, et minus, see on minu lihas, ei ole head.”** (Rm 7:18) See on ka meie kõikide olukord.

Teine põhjus, mille pärast me peame saama ristitud Kristusesse, on Vaimu puudus. Ilma Vaimuta ei suuda me ei vastu võtta ega mõista vaimulikku sõnumit. Me peame saama sünnitatud vaimulikku maailma uuteks olenditeks, Jumala Vaimu enese vaimulikkeiks lasteks.

Kes on sündinud Jumala lapseks, suudab nii kuulda kui ka mõista sõnumit Jumala riigist. Jumalat tema sõnas otsides on tal Vaim abiks. Head tehes on tal Vaimu õpetus ja juhatus. Vaim aitab tal võtta endale Kristuse täiuse ning kogeda taeva õndsust juba maa peal.

Hoopis teine asi on, et enamik ristitud ei pea seda võimalust mõtlemise vääriliseks. Kuigi nad on saanud kogu taevariigi oma sülle, armastavad nad seda kaduvat maailma enam kui Jumala igavesi ande.

Ristimises surnud, maetud ja üles tõusnud koos Kristusega

Meie muutumine ristimises üheks Jeesusega võimaldab meil saada osa kõigest, mis ta on teinud ja saanud oma suures päästeristimises, nii et tema kannatus ja surm on kantud ka meie arvele. „**Kui meid on ristitud Kristusesse Jeesusesse, oleme ristitud tema surmasse.**” (Rm 6:3) Nõnda oleme tema surma läbi kandnud ära oma patukaristuse. „**Kes on surnud, see on õigeks mõistetud patust.**” (Rm 6:7)

Ühtlasi oleme surnud vabaks ka oma sünnipärasest kurjast loomusest. Me oleme Kristuses nii surnud kui ka maetud oma lihalikkusest ja jumalavaenulikkusest. „**Temas te olete ka ümber lõigatud ümberlõikamisega, mida ei toimetata kätega, vaid lihaliku ihu äraheitmise teel, Kristuse ümberlõikamisega, kui teid ühes temaga maha maeti ristimises.**” (Kl 2:11,12)

Kolmandaks äratatakse meid ristimises ka uude ellu. „Kõik, kes te olete Kristusesse ristitud, olete Kristusega rõivastatud.” (Gl 3:27) Me saame ristimises riidetud Kristusesse, mitte ainult surnud ja maetud Kristuses, vaid elavas Kristuses ka äratatud uude ellu õiguses ja pühaduses.

Piiblis on mõistetel ja sündmustel sageli mitmeid kihte. Meie ülestõusmine on selline:

- a) Me tõusime üles surnuist koos Jeesusega tema ülestõusmises, kuna ta oli ristitud üheks meiega. Jumal peab meid juriidiliselt Jeesuses õigeks ja elavaks.
- b) Me tõuseme ristimises isiklikult üles sellesse ellu, mis Kristus on meile võitnud.
- c) Me elame usu läbi seda uut elu. Martin Luther nimetab seda igapäevaseks ülestõusmiseks.
- d) Me tõuseme üles viimsel päeval, ja siis mitte ainult vaimselt, vaid kogu ihu ja hingega elama Jumala juures igavesti.

Meie päästmine on teine mõiste, mil on Piiblis mitmeid kihte.

- a) Kristus päästis meid meie pattudest, kui ta kandis meie pattude karistuse.
- b) Jumal päästis meid ristimise läbi meie sünnipärasest jumalavaenulikkusest, kui me saime isiklikult osalisteks Kristusest. Tt 3:5.
- c) Usu tunnistamise läbi saame päästetud sõltuvusest maailma meelsusest.
- d) Lõpuks saame päästetud sellest maailmast.

Jumal annab meile ristimises vaimuliku elu

Jeesus ütles Nikodeemosele: „**Mis lihast on sündinud, on liha, ja mis Vaimust on sündinud, on vaim!**” (Jh 3:6) Jumal annab meile ristimises vaimuliku elu, mida me maise sünni läbi ei ole saanud. Kui me ei sünniks vaimulikku ellu, ei võiks me saada aru vaimulikkedest ja taevalikest asjadest. Nikodeemos tuli Jeesuse juurde, et püüda oma mõistusega temast aru saada, aga Jeesus ütles talle kohe: „**Tõesti ma ütlen sulle, kui keegi ei sünni ülalt, ei või ta Jumala riiki näha!**“ (Jh 3:3)

Meie sündimine ülalt on Jumala enese töö ja ta teeb seda ilma meie mõistuse kaastöötä. See on üks piibelliku ristimisõpetuse põhipunktidest. Meie, inimesed, ei suuda mingil viisil oma vaimset sündimist ristimises mõjustada. See on sama võimatu, kui et sündimata laps võiks paluda oma sündimist või avaldada soovi oma sünni kohta, ja sama võimatu, kui et surnud võiks paluda elavaks saamist.

Seepärast ei puutu meie võimalik usk või otsus sellesse, mis Jumal teeb meile ristimises vee, Vaimu ja oma sõnaga. Ega me tohigi püüda segada Jumala töösse midagi enda oma. See oleks talle solvang. Meie igavesele õndsusele mõeldes oleks see ka ohtlik mõte, sest seeläbi kaotaksime oma usu aluse. Meie oma usku ei saa pidada ristimise alussambaks, sest varem või hiljem tuleb meile aeg, mil me kahtleme oma usu õigsuses, ja seda asja ei saa me uue ristimisega parandada. Igaviku ees vajame kindlamat usualust, nimelt seda, mis Jumal ise ilma meiepoolse kaasategevuseta on meile ristimises vee, Vaimu ja Sõna läbi teinud.

Evangelist Johannes kirjutab: „**Nad ei ole sündinud verest, ei liha tahtest ega mehe tahtest, vaid Jumalast.**” (Jh 1:13) See sõna on usu põhjuseks. Me võime viidata Jumala enese otsusele. Kes on Jumala enese tahtmise kohaselt sündinud tema lapseks, sel on oma kodu Jumala juures.

Kui keegi siiski võtab oma ristimisega seoses arvesse oma usku või otsust, ei mõjusta see negatiivselt seda, mis Jumal ristimises teeb. Kui ristimine on tehtud Kolmainu Jumala nimel, on see õigesti tehtud ning Jumal on seega teinud oma töö. Aga ristitule tuleb anda õpetust sellest, mida Jumal on talle ristimises teinud, et ta suudaks seda usu läbi enda heaks kasutada.

Jumal sünnitab meid ristimises oma lapseks

Kinnituseks, et ristimises on tegu sünnitamisega, piisab kahest piiblikohast: „**Kui keegi ei sünni veest ja Vaimust, ei või ta Jumala riiki pääseda.**” (Jh 3:5) „**Jumal päästis meid...uuestisünni pesemise ja Püha Vaimu uuendamise kaudu.**” (Tt 3:5)

Kes selles toimingus midagi sünnitab, on Kolmainus Jumal, ja ta teeb seda oma Vaimu ja sõna väega. Laps, keda ta sünnitab, on järelikult Jumala enese laps, kes on Jumala enese Poja Jeesuse vend või õde ja koos temaga Jumala riigi kaaspärija.

Ristimises sündimine on vaimulik ime, mis on meie mõistusele varjatud. Seda saab näha vaid usu läbi Piibli sõna alusel ja hiljem ka selle tagajärjest, kui me ristimise Vaimu läbi saame jätkuvat toetust usule. Sest kui me oleme vaimselt elus, nii et me sööme ja joome Jumala andeid Kristuses, siis võime tõdeda, et oleme ka Jumala sünnitatud tema lapseks. Muidu me ei sööks sellist toitu.

Ristitul ei ole mingit põhjust kahelda, kas ta on Jumala laps. Apostel Paulus kirjutab roomlastele: „Vaim tunnistab koos meie vaimuga, et me oleme Jumala lapsed.” (Rm 8:16) Esiteks tunnistab Jumala Vaim meile Piibli õpetuse alusel ristimise kohta, et Jumal on sünnitanud ristitu oma lapseks. Kui me usume Vaimu tunnistusse, võime ka ise tunnistada, et me tõesti oleme Jumala lapsed, sest ilma Jumala Vaimu abita me ei suudaks sellesse uskuda – ja Vaimu osadus on Jumala laste tundemärk.

Lapse vanemad annavad ristimisega seoses oma lapsele nime. Sel nimel ei ole ristimises muud vaimulikku funktsiooni, kui et nimega saab selgeks, keda ristitakse. Aga Jumal annab ristimises oma lapsele enda nime – nii nagu laps pärib oma vanemate perekonnanime. „**Sulle antakse uus nimi, mille määrab Issanda suu.**” (Js 62:2)

See Jumala antud nimi on „Jumala õige laps“ – selle märgiks, et kuradil ei ole enam lapsele mingit omandiõigust, nagu tal oli nii kaua, kui lapse nimi oli „hukatust vääriv patune“. Jumala lapsel on lapseõigus ja kodu Jumala juures. „**Ära kardada, sest ma olen sind lunastanud, ma olen sind nimepidi kutsunud, sa oled minu päralt!**” (Js. 43:1)

Sünnitanud meid oma lapseks, tõstab Jumal meid kõige madalamast seisusest kõige kõrgemasse seisusesse, oma lapseks, kes saab koos Kristusega osa jumalikkusest enesest. Kui Jumalale on meeldinud puhtast armust tõsta meid sel viisil taevalisse maailma, siis peaksime meie Teda selle eest südamest tänama ja selle kingi vastu võtma.

Ent meie vana patune loomus ei luba seda ega luba meil tunnistada end Jumalast sündinud lapseks. Ometi on meil selleks õigus, ja see on ka meie kohustuseks, kuna meid

on nii kõrgesti austatud. Olgem julged ja ärgem häbenegem meie jumaliku hõimluse pärast, mille saime uuestisünni läbi ristimises!

Jumal annab oma lapsele ristimises oma Vaimu

„Parandege meelt ja igäüks teist lasku ennast ristida Jeesuse Kristuse nimesse pattude andekssaamiseks, ja siis te saate Püha Vaimu anni.” (Ap 2:38)

Vahel väljendatakse kahtlust, kas antakse ristimises Püha Vaimu. Kui sünnitakse maailma, pärib laps elu oma emalt. Samal moel pärib Jumala laps vaimuliku elu oma sünnitajalt, ja kuna Jumal on Vaim, pärib laps selle Vaimu. **„Jumal on Vaim.”** (Jh 4:24)

Vaimulik sündimine toimub Pühas Vaimus, nagu Paulus kirjutab Tiitusele: **„Jumal päästis meid... uuestisünni pesemise ja Püha Vaimu uuendamise kaudu.”** (Tt 3:5) Sedasama kirjutab ta korintlastele: **„Me kõik oleme ühe Vaimuga ristitud üheks ihuks.”** (1Kr 12:13) Püha Vaim on sünnituses tegutsev persoon. Tulemus ei saagi olla muu kui Jumala laps, kel on Jumala Vaim: **„Mis lihast on sündinud, on liha, ja mis Vaimust on sündinud, on Vaim.”** (Jh 3:6)

Vaimu andmisele ei järgne tingimata väliseid tundemärke või vaimulikkusid elamusi. Jumal jagab oma Vaimust küll rohkem, kui me seda vajame, näiteks mõne erilise ülesande jaoks. Nii juhtus kiriku esimestel päevadel, kui kristlasi taga kiusati: Kui kogudus oli palvetanud apostlite eest, **„kõikus paik, kus nad koos olid, ning nad kõik said täis Püha Vaimu ja rääkisid Jumala sõna julgesti”.** (Ap 4:31)

Selliste sündmuste korral, kui me saame täis Püha Vaimu, pole küsimus uuest ristimisest, vaid Vaimu andide jagamisest. Ka üldiselt Jumala sõna lugedes, kui Vaim selle sisu meile avaldab, võime saada täis Püha Vaimu, nii et meile tundub nii nagu jüngritele, kes kõndisid koos Jeesusega: **„Eks meie süda põlenud meie sees, kui ta teel meiega rääkis ja meile kirju seletas?”** (Lk 24:32)

Ristimises saadud Püha Vaim astub küll tahaplaanile, kui ristitud inimene tema abist ei hooli. Aga ta annab ennast kohe kuulda, kui me otsime Piiblist abi oma hädas. Siis ta annab meile vajaliku sõna ja veel väe seda omaks võtta. Nii võime tõdeda, et me oleme ristimises tõesti saanud Püha Vaimu. Muidu ei oleks me võinud uskuda, et Jumal on meile andeks andnud, ja me poleks sellest üldse hoolinud. Juba see, et pöördume Jumala poole, on ristimise Vaimu töö.

Lapsed ja ristimine

Kuna me kõik sünnime maailma pärispatu jumalakartmatu meelega lihalikeiks inimesteks ilma Püha Vaimuta, vajavad ka lapsed ristimist, et saada vaimulikult sünnitatud ja saada Jumala Püha Vaimu. Jeesuse sõnad käivad ka laste kohta: „**Kui keegi ei sünni veest ja Vaimust, ei või ta Jumala riiki pääseda!**“ (Jh 3:5) See tähendab, et meil on kohustus ristida ka lapsi, et nad saaksid isiklikult osalisteks päästest Kristuses.

Peale selle kuuluvad lapsed selliste inimeste hulka, kellest Jeesus ütleb: „**Niisuguste päralt on Jumala riik.**“ (Mk 10:14) Lastel ei ole veel mõistusjärjend vastuväiteid Jumala andide kohta. Nad võtavad andi vastu täiesti eelarvamusteta lihtsa annina. Nad on nagu tühjad anumad, mis pole veel täidetud kujutletud jumalakartuse ja usuga. Nad ei püüa veel segada Jumala töösse midagi enda oma.

Taolist suhtumist Jeesusesse nimetab ta usuks ja ütleb laste kohta „**...pisukesed, kes minusse usuvad.**“ (Mt 18:6) Jeesus seadis lapse usu osas oma jüngritele eeskujuks. Ta ütles jüngritele: „**Kui te ei pöördu ega saa kui lapsukesed, ei saa te mitte taevariiki!**“ (Mt 18:3) Seda sama ütleb ta ka meile: „**Kes Jumala riiki vastu ei võta nagu lapsuke, see ei pääse sinna sisse.**“ (Mk 10:15)

Seepärast on Jumala iseseisev töö avalikum laste ristimises kui täisealistes. Täisealiste ristimisest kipume mõtlema, et inimene on oma ristimises mingil viisil kaastegev. Seevastu on lapse ristimises ilmne, et laps on Jumala armutööle vaid passiivseks objektiks.

Nii laste kui ka täisealiste ristimisele on eelduseks, et neile antakse õpetust ristimise sisu kohta. Kuid mitte seepärast, et ristimine poleks iseendas täielik, vaid seepärast, et ristitud jääksid usu läbi oma Isa Jumala osadusse ega unustaks oma sünnipärast vaimuliku päritolu. Sest ristitu saab kohe maailma ja oma patuse liha rünnakute märklauaks. Nad püüavad seada kahtluse alla ristimise tõelise sisu ja ajada luhta ristitu usku. Palju on neid, kes on nõnda oma hinge heitnud.

Ristida ja õpetada

„Minge siis ja tehke jüngriteks kõik rahvad, neid ristides Isa ja Poja ja Püha Vaimu nimesse ja neid õpetades pidama kõike, mida mina teid olen käskinud.” (Mt 28:19,20.)

Ristimisel on küll nii sisu kui ka vägi meid õndsaks teha, aga kui uskmatuse, eksituse ja teadmatus võtavad meid vangi, siis meil pole ju ristimisest kasu. Ainult õige, piibelliku õpetuse läbi on meil võimalik jätkuvalt kasutada ristimise sisu ja selle varal jääda oma Isaga sellesse õndsasse vahekorda, kuhu meid on ristimises asetatud. Vastristitud inimene on sõltuv söögist samal moel kui vastsündinu. Vastsündinu peab saama selle maailma sööki ja vastristitu vaimse maailma sööki nii pea, kui ta suudab seda vastu võtta.

Issanda käsu kohaselt on kord selline: esiteks ristida ja seejärel õpetada, mitte vastupidi. Mõistagi peab täisealine, keda ristitakse, saama teada, mida ristimine tähendab, ja selles mõttes valmistuma ristimist vastu võtma. Aga enne ristimist ei saa ta ristimise sisu omaks võtta, kuna selle jaoks on vaja Püha Vaimu, ja teda antakse alles ristimisega. „**Kui keegi ei sünni ülalt, ei või ta Jumala riiki näha.**” (Jh 3:3) Kord, mille Issand oma käsuga avaldab – esiteks ristimine ja seejärel õpetus –, on antud kogudusele. Aga Jumal tegutseb ise oma tahtmise järgi, sõltumata sellest, kuidas meie peame talitama. Seepärast on Piiblis näiteid varase kristlaskonna ajast ka vastupidisest korrast.

Kuna maailm ei maga maha võimalusi pahandada ja tappa Jumala vastsündinuid, on ka lihtne ja lapselik õpetus Jumalast ja Päästjast väga tähtis. Seda on ka paljud inimesed tunnistanud oma lapsepõlve kogemuste kohta. Sest neil pisikestel on abiks Jumala Püha Vaim, kelle nad on ristimises saanud.

Elu ristimise varal usu läbi

Vahel räägitakse „ristimise jätkumisest“. Selle all mõeldakse usuelu ristimise armu varal. See on küll vajalik, aga ristimine ei jätku. Jumal on selle meie juures valmis teinud ja lõpetanud. Mida peame tegema ristimise järel, on uskumine ristimise sisusse, mis on armu evangeelium, ja selle varal vaimselt elamine.

On parem mitte segi ajada oma usuelu Jumala tegudega ristimises, sest meie usuelu kõigub üles ja alla koos meie pattulangemiste ja tunnetega. Ja kui me peame mõnikord otsima usule tuge Jumala tegudest seoses meie ristimisega, siis on hea teada, et ristimise sisu ei ole sõltuv meie oma usuelust. Me saame pöörduda tagasi Jumala ristimises antud andeksandmise juurde. See ongi, mida Martin Luther tahtis öelda „liha surmamisega ristimise armu läbi ja igapäevase ülestõusmisega“.

Ristimine kuulub igaveste asjade hulka, kuna Jumal, kes on meid ristimises sünnitanud oma lapseks, on igavene. Ristimist ei saa me muuta, sellele midagi lisada või sellest midagi ära võtta. See on igavesti kindel tõotus meie päästest ja sellisena on see usule hindamatu tugi. Kindlus sellest, et Jumal on meid sünnitanud oma lapseks ja taevariigi kaaspärijaks koos Jeesusega, kannab meid ka oma surma ees.

Vahel kasutatakse väljendit „meie ristimisleping“. See väljend eksitab, sest ristimine on leping, mille Jumal ise ja ühepoolselt on meiega teinud. Vana Testamendi ajal tegid Jumal ja Israeli lapsed teineteisega lepingu, aga rahvas ei suutnud üldse täita selle lepingu oma osa. Meil Uue Testamendi ajal pole sellist ohtu. Jumal teadis, et meist pole lepingu täitjat, ning seepärast andis ta kõik armust ja ilma eeltingimusteta.

Jumal sünnitas meid ristimises oma hea tahtmise järgi – meilt küsimata – oma lapseks. Seega me ei saa seda lepingut ei tühistada ega sellest loobuda. Ainult see võib sündida, et me selle unustame või ei tee sellest välja. Sel juhul me vaid hukutame iseendid, kuigi leping on alati kehtiv. Meie ei suuda oma ristimise lapseõigust Jumala juures tühistada – kui me ei tule koju, oleme siiski Jumala lapsed, kuid kadunud lapsed.

Lõppsõnad

„Nii ei ole siis nüüd mingisugust hukkamõistmist neile, kes on Kristuses Jeesuses.” (Rm 8:1) Kui sa oled ristitud, oled saanud Kristusesse. „Kõik, kes te olete Kristusesse ristitud, olete Kristusega rõivastatud.” (Gl 3:27)

Kui sa oleksid ka hukatuse teel Jumalast eemaldunud, oled siiski veel Jumala silmis Kristuses. Kogu ristimise and on veel alles. Kui sa vaid tuled tagasi, nii et sa usud, mida see sinu jaoks tähendab, oled kohe õnnis. Kui sa aga eemale jääd, on kogu Jumala and sulle asjatult antud, ja sa saad oma suhtumist sellesse igavesti kahetseda.

Ristimises on näha ka Jumala õigeksmõistvat otsust. Jumal mõistab lihtsalt armust patused õigeks Kristuse teenete alusel. Sedasama tegi ta juba seoses Kristuse ülestõusmisega, aga ristimises teeb ta seda meile igaühele isiklikult.

Maailma inimesed, kes midagi vaimseist asjust ei mõista, küsivad: See ei saa ju olla nii lihtne, et me saame tasuta otse taevasse üksnes Kristuse teenete pärast? Me võiksime vastata: Mis muu võimalus meil oleks? Kellele tasuta and ei kõlba, see jääb ilma.

Sest me peame usu läbi Jumala armu vastu võtma ja sellega alati oma vaimu toitma, et meie vaimne elu ei sureks. Armulaud on kaetud, aga kes ei söö, see ei tunne toidu maitset, ja samuti: kes ei usu Jumala armusse, ei tunne ka armu antavat õndsust.

Ent armuajal on tee tagasi armulauda alati lahti. Jeesus ütleb: „**Kes minu juurde tuleb, seda ma ei aja välja.**“ (Jh 6:37) Sest Jumal on ustav. Ta ei hülga oma last. „**Kui me oleme uskmatud, jääb tema ometi ustavaks, sest ta ei saa ennast salata.**” (2 Tm 2:13)

Ristimine on sõnulseletamatult suur and. See on ka nagu pakk, mis sisaldab palju hindamatuid ja igavesi andeid. Nende hulgas on näiteks sünd uude, meile varem tundmatusse vaimulikku, igavesse ellu, Kõigeväelise Jumala saamine oma Isaks ja Jeesuse saamine oma vennaks, taevariigi pärimisõigus, Kristuse võidetud õiguse enda omaks saamine, Jumala heakskiit ja soosing, Jumala õnnistus nii selle elu kui ka tulevase elu jaoks. Peale selle saame ka Püha Vaimu meie ustavaks aitajaks ja toetajaks vaimses elus. Teadmine ristimise annist on meile lõpuks kindlaks lootuseks oma päästest ja igavesest õndsusest. Kui ristimine on tehtud Kolmainu Jumala nimel, on see õigesti tehtud, ning Jumal on seega teinud oma töö.

Ma kiidan sind, mu Jumal ja Isa, et sa
oled oma hea tahtmise kohaselt mind
sünnitanud vaimsesse ellu sinu oma
lapseks ja taeva riigi kaaspärijaks koos
Jeesusega! Aita mind Püha Vaimu ja
Sõna läbi jääda uskuma ristimises
antud armusse ja nii saada ka igavesti
õndsaks!